Streda 20. októbra 2021

P9_TA(2021)0430

Situácia umelcov a kultúrna obnova v EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. októbra 2021 o situácii umelcov a kultúrnej obnove v EÚ (2020/2261(INI))

(2022/C 184/06)

Európsky parlament,

— so zreteľom na preambulu a články 2, 3 a 4 Zmluvy o Európskej únii,

— so zreteľom na články 6 a 167 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

— so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, a najmä na jeho článok 19,

— so zreteľom na odporúčanie UNESCO o postavení umelca,

— so zreteľom na Dohovor UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 22. mája 2018 s názvom Budovanie silnejšej Európy: význam politík v oblasti mládeže, vzdelávania a kultúry (COM(2018)0268),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 22. mája 2018 s názvom Nová európska stratégia pre kultúru (COM(2018)0267),

— so zreteľom na závery Rady z 15. novembra 2018 o pracovnom pláne pre kultúru na roky 2019 – 2022 ([1]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 13. decembra 2016 o súdržnej politike EÚ v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu ([2]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júna 2007 o spoločenskom postavení umelcov ([3]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. septembra 2020 o kultúrnej obnove Európy ([4]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES ([5]),

— so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) ([6]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/818 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje program Kreatívna Európa (na obdobie 2021 až 2027) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1295/2013 ([7]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a mení nariadenie (EÚ) č. 2015/1017 ([8]),

([1]) Ú. v. EÚ C 460, 21.12.2018, s. 12.
([2]) Ú. v. EÚ C 238, 6.7.2018, s. 28.
([3]) Ú. v. EÚ C 125 E, 22.5.2008, s. 223.
([4]) Ú. v. EÚ C 385, 22.9.2021, s. 152.
([5]) Ú. v. EÚ L 130, 17.5.2019, s. 92.
([6]) Ú. v. EÚ L 95, 15.4.2010, s. 1.
([7]) Ú. v. EÚ L 189, 28.5.2021, s. 34.
([8]) Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30.

— so zreteľom na závery nemeckého predsedníctva Rady z 20. novembra 2020 o rodovej rovnosti v oblasti kultúry,

— so zreteľom na závery Rady z 18. mája 2021 o oživení, odolnosti a udržateľnosti kultúrnych a kreatívnych sektorov,

— so zreteľom na Európsky pilier sociálnych práv,

— so zreteľom na správu pracovnej skupiny expertov členských štátov pre otvorenú metódu koordinácie z 22. marca 2018 o úlohe verejných politík v rozvoji podnikateľského a inovačného potenciálu kultúrnych a kreatívnych sektorov,

— so zreteľom na štúdiu s názvom Situácia umelcov a kultúrnych pracovníkov a kultúrna obnova po skončení pandémie COVID-19 v Európskej únii – analýza základných skutočností, ktorú 1. februára 2021 uverejnilo generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky ([9]),

— so zreteľom na brífing s názvom Situácia umelcov a kultúrnych pracovníkov a kultúrna obnova po skončení pandémii COVID-19 v Európskej únii: politické odporúčania, ktorý uverejnilo generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky 4. mája 2021 ([10]),

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre kultúru a vzdelávanie (A9-0283/2021),

A. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení zo 7. júna 2007 o spoločenskom postavení umelcov už výslovne vyzval členské štáty, aby rozvíjali alebo zavádzali právne a inštitucionálne rámce s cieľom podporiť umeleckú tvorbu prijatím alebo uplatňovaním súboru súdržných a globálnych opatrení zahrňujúcich zmluvnú situáciu, sociálne zabezpečenie, zdravotné poistenie, priame a nepriame zdaňovanie a súlad s európskymi predpismi;

B. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení zo 17. septembra 2020 o kultúrnej obnove Európy zdôraznil potrebu zlepšiť pracovné podmienky pracovníkov v kultúrnom a kreatívnom priemysle a naliehavo vyzval Komisiu, aby vytvorila európsky rámec pracovných podmienok v odvetviach kultúrneho a kreatívneho priemyslu;

C. keďže kultúra má vlastnú hodnotu ako vyjadrenie ľudskosti, demokracie a občianskej angažovanosti, ktorá môže byť kľúčom k napredovaniu v udržateľnom rozvoji;

D. keďže kultúra a sloboda umenia významne prispievajú k dynamike spoločnosti a umožňujú všetkým segmentom spoločnosti vyjadriť svoju identitu, prispieť k sociálnej súdržnosti a medzikultúrnemu dialógu, čím sa pripravuje cesta k čoraz užšie prepojenej Európskej únii, a zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore digitálnej a zelenej transformácie;

E. keďže kultúra, umenie, kultúrne dedičstvo a kultúrna rozmanitosť majú pre európsku spoločnosť veľkú hodnotu, či už z kultúrneho, vzdelávacieho, demokratického, environmentálneho, alebo zo sociálneho hľadiska, z hľadiska ľudských práv a ekonomiky, a mali by sa šíriť a podporovať; keďže európske kultúrne a kreatívne odvetvia významne prispievajú k spoločnej európskej identite a našim hodnotám, k nášmu duševnému zdraviu a hospodárskemu bohatstvu a z dlhodobého hľadiska k vytvoreniu európskej verejnej sféry;

F. keďže európske kultúrne a kreatívne odvetvia tvoria 4 až 7 % HDP EÚ a 8,7 milióna pracovných miest v EÚ;

([9]) Štúdia – The Situation of Artists and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union (Situácia umelcov a kultúrnych pracovníkov a kultúrna obnova po skončení pandémii COVID-19 v Európskej únii), Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, tematická sekcia B – Štrukturálna politika a politika súdržnosti, 1. februára 2021.

([10]) Brífing – The Situation of Artists and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union (Situácia umelcov a pracovníkov v oblasti kultúry a po pandémii COVID-19 Kultúrna obnova v Európskej únii), Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, tematická sekcia B – Štrukturálna politika a politika súdržnosti, 4. mája 2021.

Streda 20. októbra 2021

G. keďže Únia mala doteraz v oblasti kultúry len obmedzené právomoci; keďže Európsky parlament musel tvrdo bojovať za výrazné zvýšenie rozpočtu programu Kreatívna Európa; keďže Kreatívna Európa je jediným programom Únie zameraným na kultúru; keďže financovanie tohto programu ani zďaleka nepokrýva potreby našich európskych umelcov a kultúrnych a kreatívnych odvetví ako celku;

H. keďže v kultúrnych a kreatívnych odvetviach pôsobia najmä mikropodniky, malé a stredné organizácie a podniky s obmedzeným prístupom na finančné trhy, ako aj samostatne zárobkovo činní umelci, kultúrni pracovníci, externí pracovníci a podnikatelia, u ktorých je pravdepodobnejšie, že pracujú na čiastočný úväzok a často majú nepravidelné a zmiešané príjmy z rôznych zdrojov;

I. keďže miera samostatnej zárobkovej činnosti je vyššia (33 %) v kultúrnych a kreatívnych odvetviach ako miera zamestnania v hospodárstve (14 %) ako celku a keďže u kultúrnych a umeleckých pracovníkov je väčšia pravdepodobnosť práce na čiastočný úväzok, čo spôsobuje problémy s prístupom k podporným opatreniam a záchranným sieťam a znižuje celkovú odolnosť samostatne zárobkovo činných osôb v kultúrnych a kreatívnych odvetviach;

J. keďže v niektorých členských štátoch nemajú niektorí profesionáli z kultúrnych a kreatívnych odvetví vôbec žiadne právne postavenie;

K. keďže opatrenia na zamedzenie šírenia, ktoré boli prijaté v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19, vážne narušili krehký kultúrny a kreatívny ekosystém, a tým ohrozili kultúrnu a umeleckú tvorbu a vyjadrovanie a oslabili prínos umenia a kultúry pre kvalitu nášho života, kultúrnu rozmanitosť, demokraciu a mnohé ďalšie oblasti; keďže kultúrne a kreatívne odvetvia zaznamenali v roku 2020 straty obratu presahujúce 30 %, čo predstavuje kumulatívnu stratu vo výške 199 miliárd EUR, pričom odvetvia hudby a scénického umenia utrpeli straty vo výške 75 %, resp. 90 % ([11]);

L. keďže kultúra je ekosystém, ktorý nielenže tvorí vysokú hospodársku hodnotu (predstavuje 4,4 % HDP EÚ z hľadiska celkového obratu a zamestnáva približne 7,6 milióna ľudí), ale má aj značný sociálny dosah, prispieva k demokratickým, udržateľným, slobodným, spravodlivým a inkluzívnym spoločnostiam a odráža a posilňuje našu európsku rozmanitosť, hodnoty, históriu a slobody;

M. keďže sa jednoznačne preukázalo, že kultúrny obsah distribuovaný počas období obmedzenia pohybu v dôsledku ochorenia COVID-19 výrazne zlepšil psychický stav európskych občanov a zabránil zhoršeniu problémov duševného zdravia spôsobených predĺženou izoláciou;

N. keďže tradičnú kultúru a umelcov treba podporovať s cieľom chrániť kultúrne dedičstvo;

O. keďže rozvoj viacrozmerného európskeho rámca pracovných podmienok v kultúrnych a kreatívnych odvetviach a priemysle si bude vyžadovať koordináciu s politikami EÚ v oblasti zamestnanosti, hospodárskej súťaže, vnútorného trhu, sociálnej politiky, základných práv a rovnosti, ako aj autorských práv a financovania kultúry, ako aj trvalé monitorovanie pokroku členských štátov v zlepšovaní pracovných podmienok v kultúrnych a kreatívnych odvetviach a priemysle a vzájomnú výmenu najlepších postupov, pričom sa v plnej miere zohľadnia oblasti právomocí Európskej únie a jej členských štátov;

P. keďže odkedy Európsky parlament vyzval vo svojich uzneseniach z júna 2007, novembra 2016 a septembra 2020na zlepšenie situácie umelcov, nedosiahol sa veľký pokrok a väčšina požiadaviek je naďalej aktuálna, najmä vzhľadom na veľké rozdiely medzi systémami podpory umelcov a pracovníkov v oblasti kultúry v rôznych členských štátoch a na skutočnosť, že situácia umelcov sa zhoršila, a preto je väčšina požiadaviek Európskeho parlamentu naliehavá;

Q. keďže kríza spôsobená ochorením COVID-19 odhalila už existujúce zraniteľné miesta kultúrnych a kreatívnych odvetví, ktoré sa vyznačujú dočasným charakterom práce, rôznorodosťou a nestabilitou, nestálym živobytím umelcov a kultúrnych pracovníkov, ako aj obmedzeným rozpočtom mnohých kultúrnych inštitúcií a nedostatočným verejným financovaním, a keďže umelci a pracovníci v kultúrnych a kreatívnych odvetviach sa ocitli v ešte neistejšej situácii, pretože strata príjmov samostatne zárobkovo činných osôb a neštandardných pracovníkov, ktorí tvoria v kultúrnych

([11]) Ernst & Young, *Rebuilding Europe: The cultural and creative economy before and after the COVID-19 crisis* (Obnova Európy: kultúrne a kreatívne hospodárstvo pred krízou spôsobenou ochorením COVID-19 a po nej), január 2021.

a kreatívnych odvetviach väčšinu, sa často zhoršila v dôsledku nedostatočných alebo neexistujúcich vnútroštátnych systémov sociálneho zabezpečenia a osobitných podporných opatrení;

R. keďže pretrvávajúci vplyv pandémie znemožnil väčšine umelcov a pracovníkom kultúrnych a kreatívnych odvetví vykonávať ich činnosti a udržať si prácu, pričom spôsobil aj neistotu, pokiaľ ide o budúce vyhliadky, ktorá ich už teraz núti k odchodu z tohto odvetvia, čo bude mať dlhodobý vplyv na zloženie a rozmanitosť európskych kultúrnych a kreatívnych odvetví ako celku a odradí mladých ľudí, ako aj ľudí z marginalizovaných skupín od práce v týchto odvetviach, a zníži kreativitu európskej spoločnosti a ekonomiky EÚ ako celku;

S. keďže mnohé členské štáty prijali zásadné núdzové opatrenia s cieľom pomôcť kultúrnym a kreatívnym odvetviam a priemyslu prekonať krízu; keďže táto podpora sa však v jednotlivých členských štátoch výrazne líšila, nebola vždy vhodná pre všetky kultúrne a kreatívne odvetvia a niekedy sa poskytovala oneskorene, čo ohrozuje časti kultúrnych a kreatívnych odvetví; keďže niektoré kategórie kultúrnych pracovníkov, umelcov a profesií v oblasti kultúrnej mediácie nemali na túto podporu nárok vzhľadom na ich osobitné pracovné postavenie a táto podpora nebola dostatočná na zabezpečenie udržateľných pracovných podmienok; keďže neskorá a niekedy nedostatočná verejná podpora viedla k tomu, že odvetvie sa muselo spoľahnúť na vlastnú podporu, pričom sa zdôraznila potreba fungujúcich podporných mechanizmov na ochranu sociálnych práv umelcov a pracovníkov v oblasti kultúry a na ochranu rozmanitosti kultúrneho prejavu;

T. keďže cezhraničná mobilita zostáva základnou zložkou kariéry umelcov a pracovníkov v oblasti kultúry; keďže väčšina súčasných nástrojov financovania na podporu mobility však nedostatočne stimuluje environmentálne a sociálne udržateľnú mobilitu a bráni vytvoreniu rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom umelcov a pracovníkov v oblasti kultúry;

U. keďže v pracovnom pláne Rady pre kultúru na roky 2019 – 2022 je ako jedna z priorít stanovené vytvorenie ekosystému podporujúceho umelcov a pracovníkov v kultúrnom a kreatívnom priemysle a uznaná potreba spoločných opatrení v tejto oblasti; keďže takéto spoločné opatrenia sú naliehavo potrebné;

V. keďže v EÚ existuje viacero vymedzení umelcov a pracovníkov v oblasti kultúry, čo komplikuje ich potenciálnu harmonizáciu; keďže mnohí pracovníci v kultúrnych a kreatívnych odvetviach, okrem iných vrátane spisovateľov, prekladateľov literatúry, producentov a technikov, trpia neistotou v dôsledku nedostatočného vymedzenia ich postavenia;

W. keďže viaceré členské štáty majú osobitné právne predpisy, na základe ktorých majú umelci osobitné postavenie, aby sa im zaručil prístup k sociálnym dávkam; keďže tieto právne predpisy sa však v jednotlivých členských štátoch značne líšia, čo môže brániť vzájomnému uznávaniu postavenia umelcov a pracovníkov v kultúrnych a kreatívnych odvetviach a cezhraničnej spolupráci a mobilite, čím sa vytvárajú prekážky brániace kultúrnej a umeleckej tvorbe, prejavu a voľnému pohybu, a v konečnom dôsledku európskej kultúrnej rozmanitosti a sociálnej udržateľnosti;

X. keďže finančná podpora pre kultúrne a kreatívne odvetvia a priemysel v jednotlivých členských štátoch sa výrazne líši, pokiaľ ide o veľkosť rozpočtov, hlavné priority a hodnoty, čo prispieva k ďalším rozdielom v udržateľnosti kariéry kultúrnych pracovníkov v jednotlivých krajinách a bráni inkluzívnosti, udržateľnosti a vyváženosti cezhraničnej spolupráce a mobility;

Y. keďže umelci a pracovníci v kultúrnych a kreatívnych odvetviach zvyčajne pôsobia vzhľadom na povahu samotného odvetvia v netypických pracovných pomeroch a často musia pracovať v neistých pracovných podmienkach, ktoré bránia ich prístupu k úplnej sociálnej ochrane a vylučujú ich zo systému vyplácania dôchodkov, zdravotnej starostlivosti a dávok v nezamestnanosti;

Z. keďže odmeňovanie umelcov a pracovníkov kultúrnych a kreatívnych odvetví je často nestabilné a neisté, pochádza z rôznych zdrojov, ako sú zmluvy, licenčné poplatky, granty a dotácie, čo spôsobuje veľkú nepredvídateľnosť ich príjmov, spôsobuje neistotu ich situácie a oslabuje ich odolnosť;

Streda 20. októbra 2021

AA. keďže pandémia ochorenia COVID-19 a obmedzenia pohybu výrazne obmedzili možné toky príjmov veľkej väčšiny umelcov, výkonných umelcov a pracovníkov v oblasti kultúry; keďže priebežné príjmy z autorských a súvisiacich práv zostali naďalej jedným z mála zostávajúcich zdrojov príjmov; keďže v mnohých členských štátoch takéto práva riadne nedodržiavajú distribučné platformy, ktoré na nositeľov práv naliehajú, aby sa v rámci svojich zmlúv týchto práv zriekli, a to niekedy natrvalo, čím sa výrazne obmedzuje ich schopnosť udržať si prácu;

AB. keďže autori, výkonní umelci a všetci kultúrni tvorcovia by mali mať prístup k zaručeným minimálnym normám v oblasti sociálneho zabezpečenia vrátane poistenia zamestnanosti a zdravotného poistenia a dôchodkových fondov, aby sa mohli v plnej miere sústrediť na svoj umelecký proces a kreativitu;

AC. keďže nedostatočné kolektívne vyjednávanie a prekážky, ktoré mu bránia, v prospech samostatne zárobkovo činných umelcov a pracovníkov kultúrnych a kreatívnych odvetví ďalej oslabujú ich postavenie na trhu práce a vedú k nedostatočnej sociálnej ochrane a dlhodobému negatívnemu vplyvu na ich postavenie a bezpečnosť; keďže kolektívna správa autorských práv predstavuje hlavný zdroj príjmov väčšiny tvorcov a umelcov v Európe, z ktorého sa zabezpečuje ich nepretržitá odmena a ktorý by ich mal tiež chrániť pred nekalými praktikami veľkých a dominantných médií a spoločností prevádzkujúcich strímingové platformy;

AD. keďže cezhraničná mobilita je neoddeliteľnou súčasťou práce umelcov, autorov, výkonných umelcov a všetkých pracovníkov kultúrnych a kreatívnych odvetví, pričom ju ale často brzdia byrokratické postupy, nedostatok jasných informácií a celý rad administratívnych pravidiel a požiadaviek v členských štátoch, najmä pokiaľ ide o sociálnu ochranu, zdaňovanie, ako aj komplikované a nákladné postupy týkajúce sa osobitných potrieb pri preprave krehkého umeleckého vybavenia; keďže tieto prekážky brániace cezhraničnej kultúrnej mobilite podkopávajú zásadu voľného pohybu;

AE. keďže verejné granty sa považujú za najnevyhnutnejšiu a najúčinnejšiu formu finančnej podpory kultúrnych a kreatívnych odvetví, ale často sú nedostatočné, nadmerne byrokratické a prístup k nim je príliš zložitý alebo nie sú vôbec prístupné, najmä pre marginalizované skupiny, a niekedy sú zaujaté v dôsledku politického vplyvu, čo odrádza najmä umelcov a tvorcov od podania žiadosti; keďže okrem toho chýbajúca zastrešujúca európska stratégia financovania odvetvia zo strany Komisie, rôzne zdroje v rámci viacročného finančného rámca a ich nedostatočné začleňovanie takisto bránia prístupu k verejným grantom;

AF. keďže externí pracovníci trpia najvyššou mierou neistoty, pokiaľ ide o prístup k sociálnym systémom, ako aj k vnútroštátnym a únijným grantom, fondom a iným možnostiam financovania;

AG. keďže pandémia ochorenia COVID-19 poukázala na závislosť umelcov od verejnej a súkromnej krátkodobej finančnej podpory a strednodobej podpory projektov, čo odhalilo všeobecné štrukturálne problémy v tomto odvetví;

AH. keďže prístup k financiám je naďalej hlavnou výzvou najmä pre menších aktérov kultúrnych a kreatívnych odvetví vrátane individuálnych umelcov, umeleckých kolektívov a pracovníkov kultúrnych a kreatívnych odvetví, ktorí často nemajú nárok na pôžičky a bankové záruky, čo zvyšuje význam prístupu k verejným a súkromným grantom a dotáciám a ich dostupnosti; opakuje, že je dôležité poskytovať podporu všetkým kultúrnym odvetviam vrátane povolaní kultúrnej mediácie, ktoré zohrávajú zásadnú úlohu pri vytváraní prepojenia medzi verejnosťou a umeleckými dielami alebo dedičstvami, a tým zabezpečujú širokému publiku prístup ku kultúre a jej šíreniu;

AI. keďže mnohí súkromní investori a poskytovatelia verejného financovania počas krízy znížili alebo úplne zrušili finančnú podporu kultúrnych projektov, a to najmä tých, ktoré majú cezhraničný rozmer; keďže sa tým zdôrazňuje význam spoľahlivého a stáleho verejného financovania;

AJ. keďže vzdelávanie a kultúra sú kľúčom k budovaniu inkluzívnej a súdržnej spoločnosti pre všetkých, podpore integrácie a udržaniu európskej konkurencieschopnosti;

AK. keďže strímingové služby so sídlom mimo EÚ zvýšili svoje investície do infraštruktúr kultúrnych a kreatívnych odvetví členských štátov na účely vytvárania ďalšieho obsahu určeného na online distribúciu;

AL. keďže umelci sú na základe svojej vnímanej identity často vystavení rasizmu, xenofóbii, diskriminácii a vylúčeniu v dôsledku štrukturálneho a inštitucionálneho rasizmu a tzv. tokenizmu, čo vedie k napätým vzťahom a spolupráci s príslušnými inštitúciami, ako aj k mareniu ich umeleckej slobody;

AM. keďže umelci so zdravotným postihnutím sú vylúčení z politiky a financovania kultúrnych a kreatívnych odvetví z dôvodu nedostatočného zohľadňovania, napríklad obmedzenej mobility alebo výziev, ktoré predstavujú byrokratické postupy financovania;

AN. keďže hoci je účasť žien v kultúrnych a kreatívnych odvetviach vysoká, naďalej vo veľkej miere pretrváva rodová diskriminácia, ako aj nedostatočný prístup, rozdiely v odmeňovaní žien a mužov a prekážky v zastúpení a viditeľnosti; keďže ženy zriedka zastávajú kľúčové kreatívne alebo rozhodovacie pozície v kultúrnych inštitúciách; keďže umelkyne bývajú v dôsledku svojej práce často umlčované a vystavované neprimeranej kritike a ženy a LGBTIQ+ umelci sa častejšie stávajú terčom útokov a čelia obmedzeniam;

AO. keďže umelci a kultúrni pracovníci z marginalizovaných skupín vrátane žien, mladých ľudí, zástupcov rasových, etnických a geografických menšín, osôb so zraniteľným sociálno-ekonomickým pôvodom, osôb so zdravotným postihnutím, LGBTIQ+ osôb majú horší prístup k umeleckej a kultúrnej kariére a menej príležitostí rozvíjať dlhodobú kariéru v tomto odvetví; keďže pandémia ochorenia COVID-19 mala obzvlášť silný vplyv na ženy a prehĺbila už existujúce prekážky, pokiaľ ide o prístup, rovnaké odmeny, zastúpenie a viditeľnosť v kultúrnych a kreatívnych odvetviach, ktorým čelia tieto skupiny;

AP. keďže sloboda prejavu a sloboda umenia, ktoré sú zakotvené v Charte základných práv Európskej únie, sú v súčasnosti v niektorých členských štátoch ohrozené v dôsledku zasahovania štátu a politicky motivovaných obmedzení a niekedy sa im bráni uplatňovaním protiteroristických právnych predpisov alebo obvineniami z toho, že umelecké diela urážajú náboženské cítenie alebo národné symboly, alebo sa považujú za urážlivé alebo neprimerané, čo má takisto za následok prípady autocenzúry;

AQ. keďže stav vnútroštátnych programov pomoci počas krízy, najmä pomoc pracovníkom v kultúrnych a kreatívnych odvetviach, ktorí nepatria do vnútroštátnych vymedzení umelcov, okrem iných vrátane externých pracovníkov, ako sú spisovatelia a autori, bola a aj naďalej je roztrieštená;

AR. keďže vzhľadom na dôsledky pandémie bude mať celá generácia mladých umelcov a kultúrnych pracovníkov v dôsledku obmedzenia možností problém nájsť si zamestnanie v oblasti kultúry či prihlásiť sa na vysokoškolské umelecké štúdium; keďže umelci vo veku do 30 rokov sú častejšie nezamestnaní, prijímajú neplatenú prácu a čelia vykorisťujúcim pracovným podmienkam, ako sú nevyplatené mzdy a neisté zmluvy;

1. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uznali skutočnú hodnotu kultúry, ako aj zásadnú úlohu kultúry v spoločnosti, pre jej pokrok a náš blahobyt, v hospodárstve a začleňovaní, a aby toto uznanie vyjadrili nepretržitou finančnou a štrukturálnou podporou;

2. vyjadruje poľutovanie nad tým, že kultúrna činnosť sa často považuje za nepodstatnú; pripomína, že kultúra zohráva dôležitú úlohu v našej spoločnosti, a to najmä počas krízy, a preto vyzýva, aby sa čo najskôr opätovne otvorili všetky kultúrne priestory; uznáva, že na to, aby kultúrne a kreatívne odvetvia prekonali súčasné výzvy, je nevyhnutné nielen zabezpečiť okamžitú podporu a zaviesť všetky potrebné núdzové opatrenia, ale tiež zamyslieť sa nad riadnym obnovením tohto dôležitého odvetvia, a to poskytnutím štrukturálnej podpory nielen prostredníctvom inovačných programov a rozpočtových prostriedkov, ale aj prostredníctvom vzdelávacích príležitostí mladej generácie v tejto oblasti;

3. vyzýva Komisiu, aby ďalej rozvíjala a upevňovala rámec priemyselnej politiky pre ekosystém kultúrnych a kreatívnych odvetví a priemyslu a pretavila ho do súdržnej, konkurencieschopnej a dlhodobej stratégie s cieľom posilniť ich konkurencieschopnosť, strategickú hodnotu pre európske hospodárstvo a európsky spôsob života a umožniť im využiť ich potenciál z hľadiska vytvárania pracovných miest a rastu; vyzdvihuje potenciál kultúrnych a kreatívnych odvetví a priemyslu v súvislosti so zamestnanosťou mladých ľudí a reindustrializáciou, a najmä nárast príležitostí pre mladých ľudí v kultúrnom a kreatívnom sektore, ktoré vytvára digitálne prostredie;

Streda 20. októbra 2021

4. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zahrnuli kultúrne a kreatívne odvetvia do všetkých nástrojov finančnej podpory, ako je program InvestEU a nástroj NextGenerationEU; zdôrazňuje, že je dôležité usmerňovať tieto zdroje na základe osobitostí rôznych odvetví a rozmerov potenciálnych príjemcov s cieľom zabezpečiť kompatibilné riešenia, ktoré nevytvárajú ďalšie nerovnosti v rámci EÚ;

5. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby uznali európsku pridanú hodnotu cezhraničnej spolupráce a odstránili všetky prekážky udržateľnej a inkluzívnej cezhraničnej mobility v EÚ a vo vzťahu k tretím krajinám v prípade umelcov a kultúrnych pracovníkov;

6. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali autorov, výkonných umelcov, ďalších kreatívnych pracovníkov a pracovníkov kultúrnych a kreatívnych odvetví a poskytli im jasné informácie a usmernenia o možnostiach mobility a aby preskúmali a v prípade potreby prepracovali administratívne požiadavky vo všetkých členských štátoch vrátane víz, zdaňovania, sociálneho zabezpečenia a prístupu k odbornej príprave a uznania stupňov umeleckého vzdelania, a to aj odborného vzdelania a prípravy a akademických kvalifikácií s cieľom zjednodušiť a zjednotiť prístup k nim, ako aj o programoch a fondoch Únie, ktoré môžu slúžiť na plnenie ich potrieb, ako je program Kreatívna Európa, vrátane tých, ktoré sa priamo alebo konkrétne nezameriavajú na kultúrne a kreatívne odvetvia; požaduje osobitné programy zamerané na mobilitu mladých tvorcov a inovátorov s cieľom podporiť výmeny a inovácie v oblasti kultúry a kreativity;

7. víta zriadenie informačných miest o mobilite, ktorých cieľom je poskytovať pomoc umelcom a kultúrnym pracovníkom a podporovať udržateľnú mobilitu; vyzýva všetky členské štáty, aby zriadili aspoň jedno takéto miesto pre mobilitu a informácie s cieľom poskytovať bezplatnú a prispôsobenú podporu umelcom a pracovníkom kultúrnych a kreatívnych odvetví; odporúča, aby Komisia prostredníctvom iniciatív, ako sú aktualizované súbory nástrojov a príručky, poskytovala konzistentné a komplexnejšie informácie o mobilite prispôsobené kultúrnym cezhraničným pracovníkom, ako aj autorom, výkonným umelcom a tvorcom;

8. vyzýva Komisiu, aby umelcom poskytla jasné informácie o otázkach mobility súvisiacich so vzťahmi medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom;

9. odsudzuje skutočnosť, že väčšina členských štátov neimplementovala smernicu (EÚ) 2019/790 o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu včas, pred stanoveným termínom 7. júna 2021; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že Komisia uverejnila usmernenia až tri dni pred konečným termínom implementácie; domnieva sa, že to svedčí o potrebe nariadenia aj v prípade procedurálnych záležitostí;

10. nabáda členské štáty, aby umožnili pracovníkom v kultúrnych a kreatívnych odvetviach odpočítať si z daní výdavky na podnikanie v súvislosti s ich umeleckou činnosťou, ako aj náklady súvisiace s vybavením alebo odbornou prípravou (zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácia);

11. zdôrazňuje potrebu podrobných, rodovo rozčlenených porovnateľných údajov a štatistík o zamestnanosti v oblasti kultúry a príjmoch v kultúrnych a kreatívnych odvetviach a priemysle;

12. nabáda na väčšiu súčinnosť medzi odvetvím kultúry a vzdelávania a podporu väčšej účasti umeleckých a kultúrnych škôl a inštitúcií na činnostiach v rámci programu Erasmus+ a na iných opatreniach v rámci programov EÚ pre študentov aj učiteľov; vyzýva členské štáty, aby v rámci holistického prístupu k obnove kultúrnych a kreatívnych odvetví a priemyslu a spoločnosti ako celku v plnej miere začlenili a podporovali prístup k umeleckému vzdelávaniu, odbornému vzdelaniu a odbornej príprave a akademickým kvalifikáciám; konštatuje, že je dôležité poskytnúť prístup k celoživotnému vzdelávaniu, zvyšovaniu úrovne zručností a rekvalifikácii, a odbornej príprave okrem iného prostredníctvom mentorských programov, ako aj prostredníctvom rozvoja celoúnijných materiálov odbornej prípravy na prechod zo vzdelávania do zamestnania v kultúrnych a kreatívnych odvetviach;

13. vyzýva členské štáty, aby transponovali smernicu (EÚ) 2019/790 o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu s jasným dôrazom na ochranu kultúrnych a kreatívnych diel a tých, ktorí ich vytvárajú, a aby najmä zaručili spravodlivé, vhodné a primerané odmeňovanie autorov a výkonných umelcov; vyzýva Komisiu, aby podrobne sledovala účinné vykonávanie týchto kľúčových zásad;

14. poukazuje na význam územných licencií v obchodnom modeli väčšiny subjektov v kultúrnych a kreatívnych odvetviach; pripomína strednodobé preskúmanie Komisie týkajúce sa nariadenia o neodôvodnenom geografickom blokovaní; poukazuje na to, že pred posúdením akýchkoľvek následných opatrení je potrebné zohľadniť vyjadrenia

nositeľov práv v akejkoľvek diskusii o obsahu chránenom autorským právom; pripomína, že príjmy z autorského práva nie sú základom spravodlivého odmeňovania len umelcov a tvorcov, ale aj mnohých malých aktérov v kultúrnych a kreatívnych odvetviach; pripomína, že akákoľvek radikálna zmena v tejto oblasti by mohla mať pre mnohých z nich dramatické dôsledky;

15. vyjadruje poľutovanie nad tým, že vnútroštátna transpozícia smerníc (EÚ) 2019/790 a 2019/789 ([12]) sa pomerne oneskorila, pričom len niekoľko členských štátov využilo možnosť stanovenú v článku 18 vykonávať primerané mechanizmy odmeňovania; naliehavo vyzýva členské štáty, aby článok 18 smernice (EÚ) 2019/790 premietli do účinných mechanizmov odmeňovania;

16. vyzýva Komisiu, aby podporovala kolektívnu správu práv pri vykonávaní nedávno prijatých smerníc o autorskom práve, ako aj v pripravovaných iniciatívach na zabezpečenie spravodlivého odmeňovania tvorcov a širokého prístupu verejnosti ku kultúrnym a kreatívnym dielam;

17. naliehavo vyzýva Komisiu, aby účinne vykonávala iniciatívy v oblasti rodovej rovnosti, začleňovania a integrácie v kultúrnej a audiovizuálnej oblasti prostredníctvom programu Kreatívna Európa a aby monitorovala ich výsledky;

18. vyzýva Komisiu, aby zhodnotila vplyv hudobných strímingových platforiem v Európe s cieľom zabezpečiť transparentnosť ich odporúčacích algoritmov, keďže vo veľkej miere určujú, aký obsah ich spotrebitelia počúvajú a vidia v zoznamoch skladieb a v používateľských rozhraniach týchto služieb, a aby zvážila zavedenie pozitívnych záväzkov na podporu kultúrnej rozmanitosti a objaviteľnosti európskych diel v ich službách;

19. dôrazne odsudzuje stereotypy, sexizmus a sexuálne obťažovanie v kultúrnych a kreatívnych odvetviach a priemysle;

20. víta iniciatívy niektorých členských štátov na podporu rodovej rovnosti vo výberových konaniach na vyššie pozície vo verejných kultúrnych inštitúciách;

21. uznáva kľúčovú úlohu kultúry a umenia pri podpore kultúrnej rozmanitosti a posilňovaní inkluzívnych spoločností a v boji proti všetkým formám diskriminácie;

22. zdôrazňuje, že súčasná pandémia zdôraznila význam digitálneho prostredia a zvýšila závislosť umelcov a používateľov od dominantných digitálnych platforiem; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu väčšej transparentnosti; pripomína, že pre niektorých umelcov a tvorcov, ktorí boli závislí najmä od verejných podujatí, predstavuje táto zmena hospodárskej paradigmy problém z hľadiska stability príjmov; vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že v tomto novom obchodnom modeli mnohí umelci a tvorcovia nemôžu dosiahnuť rovnakú výšku príjmov, pretože dominantné alebo veľké strímingové platformy oberajú ukladaním doložiek o odkúpení autorov o ich autorské honoráre a bránia tomu, aby tvorcovia dostávali primeranú a zodpovedajúcu odmenu; žiada preto Komisiu, aby vyhodnotila túto situáciu a prijala opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa príjmy náležite a spravodlivo rozdelili medzi všetkých tvorcov, umelcov a nositeľov práv;

23. víta úvodné posúdenie vplyvu Komisie a nedávnu verejnú konzultáciu o kolektívnom vyjednávaní zameranom na samostatne zárobkovo činné osoby, v rámci ktorej sa skúma možnosť odstránenia prekážok práva hospodárskej súťaže, ktoré bránia kolektívnemu vyjednávaniu zameranom na samostatne zárobkovo činné osoby a externých pracovníkov; v tejto súvislosti naliehavo vyzýva Komisiu, aby zaujala čo najširší prístup s cieľom zabezpečiť prístup ku kolektívnemu vyjednávaniu pre všetkých samostatne zárobkovo činných pracovníkov vrátane umelcov a kultúrnych pracovníkov; vyzýva Komisiu, aby ďalej vyhodnotila súčasné pravidlá štátnej pomoci a ich uplatňovanie na kultúrne a kreatívne odvetvia a priemysel a prípadné potreby úpravy; vyzýva členské štáty, aby uznali právo na združovanie všetkých pracovníkov v kultúrnych a kreatívnych odvetviach a podporovali kolektívne vyjednávanie;

24. poukazuje na to, že v odvetví médií a kultúry sa bežne využívajú atypické formy zamestnania (práca na čiastočný úväzok a pracovné zmluvy na určitý čas, dočasná práca a ekonomicky závislá samostatná zárobková činnosť), čo často vedie k neistej pracovnej situácii umelcov a kultúrnych pracovníkov; zdôrazňuje naliehavú potrebu zlepšiť pracovné podmienky v kultúrnom a kreatívnom priemysle; nabáda členské štáty, aby využívali vzostupnú konvergenciu na stanovenie minimálnych noriem pre umelcov a kultúrnych pracovníkov, pokiaľ ide o pracovné podmienky, spravodlivé odmeňovanie a sociálne zabezpečenie, a zároveň zohľadňovali osobitné znaky kultúrnych a kreatívnych odvetví, ako je sezónna práca a nepeňažná kvalita kreativity;

([12]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/789 zo 17. apríla 2019, ktorou sa stanovujú pravidlá výkonu autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom uplatniteľné na niektoré online vysielania vysielateľov a retransmisie televíznych a rozhlasových programov a ktorou sa mení smernica Rady 93/83/EHS (Ú. v. EÚ L 130, 17.5.2019, s. 82).

Streda 20. októbra 2021

25. vyzýva Komisiu, aby navrhla európsky štatút umelca, ktorým sa stanoví spoločný rámec pre pracovné podmienky a minimálne normy vo všetkých krajinách EÚ, pričom sa bude v plnej miere rešpektovať zodpovednosť členských štátov a EÚ v oblasti trhu práce a kultúrnej politiky, a to prijatím alebo uplatňovaním viacerých koherentných a komplexných usmernení, pokiaľ ide okrem iného o zmluvy, prostriedky kolektívneho zastúpenia a správy, sociálne zabezpečenie, zdravotné poistenie, poistenie v nezamestnanosti, dôchodkové systémy, priame a nepriame zdaňovanie, necolné prekážky a informačné asymetrie; v tejto súvislosti víta nadchádzajúce diskusie v rámci otvorenej metódy koordinácie medzi členskými štátmi o postavení umelcov ako prvý krok; vyzýva na vytvorenie pracovnej skupiny v rámci otvorenej metódy koordinácie s cieľom uľahčiť výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi, ako aj monitorovanie pokroku v súvislosti so zlepšením pracovných podmienok umelcov;

26. vyzýva Komisiu, aby zmapovala existujúce vymedzenia pojmov umelci a kultúrni pracovníci v rôznych členských štátoch s cieľom dosiahnuť spoločné porozumenie, ktoré by sa malo odzrkadliť v tvorbe politík a v kultúrnych štatistikách EÚ; konštatuje, že v takomto vymedzení pojmu by sa mala zohľadniť povaha práce v kultúrnej oblasti orientovaná na proces a uznať intenzita práce v jednotlivých fázach tvorivého procesu; domnieva sa, že toto vymedzenie by sa malo zosúladiť s odporúčaním UNESCO z roku 1980 o postavení umelcov;

27. požaduje väčšiu cezhraničnú prenosnosť a uznávanie kultúrnych a tvorivých zručností, kvalifikácií a diplomov s cieľom uľahčiť mobilitu ľudí pracujúcich v kultúrnych a kreatívnych odvetviach;

28. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby podporovali programy odborného vzdelávania a iniciatívy zamerané na kariérny rozvoj všetkých autorov, výkonných umelcov a kultúrnych tvorcov, a najmä aby ich podporovali pri získavaní digitálnych, podnikateľských a iných zručností, aby mohli využívať digitálne príležitosti na podporu svojej práce a spoluprácu s inými umelcami;

29. naliehavo vyzýva všetky členské štáty, aby plnili svoju úlohu a povinnosť podporovať a obhajovať umeleckú slobodu v záujme dodržiavania základného práva na slobodu prejavu a zabezpečili, aby sa občania EÚ mohli slobodne tešiť z umeleckých diel a zúčastňovať sa na kultúre, a naliehavo vyzýva Komisiu, aby ukladala sankcie tým členským štátom, ktoré si neplnia povinnosti; vyzýva Komisiu, aby uskutočnila ďalší výskum na túto tému a pripravila plán na dosiahnutie lepšej ochrany slobody umeleckého prejavu v Európe; vyzýva členské štáty, aby spoločne nadviazali štruktúrovaný dialóg medzi umelcami, právnymi odborníkmi a príslušnými zainteresovanými stranami s cieľom stanoviť spoločné normy týkajúce sa slobody umeleckého prejavu a vypracovať a vykonávať príslušné usmernenia;

30. víta nedávne závery Rady o obnove, odolnosti a udržateľnosti kultúrnych a kreatívnych odvetví, najmä pokiaľ ide o požiadavku spravodlivého a udržateľného trhu práce a sociálnej ochrany pracovníkov v kultúrnych a kreatívnych odvetviach, ako aj potrebu zabezpečiť príjem umelcov; vyzýva členské štáty, aby sa snažili dosiahnuť rýchle vykonávanie týchto záverov;

31. vyzýva členské štáty, aby umelcom a kultúrnym pracovníkom zabezpečili úplný prístup k sociálnej ochrane bez ohľadu na ich postavenie v zamestnaní vrátane prístupu k dávkam v nezamestnanosti, zdravotnej starostlivosti a dôchodkom; naliehavo vyzýva členské štáty a Komisiu, aby prijali osobitné opatrenia pre rôzne kategórie tvorivých povolaní s cieľom riešiť nestabilný príjem, neplatenú prácu a neistotu zamestnania a zabezpečiť celkový minimálnu úroveň ich príjmu;

32. vyzýva členské štáty, aby pri vypracúvaní všetkých príslušných politík, programov financovania a činností náležite zohľadnili osobitnú situáciu umelcov z marginalizovaných skupín a aby odstránili všetky prekážky brániace dosiahnutiu rodovej rovnosti v tomto odvetví, najmä zavedením opatrení, ktoré umožnia rovnaký prístup, účasť a zastúpenie všetkých kultúrnych pracovníkov a umelcov;

33. vyzýva členské štáty, aby zvýšili podporu kultúrnych a kreatívnych odvetví a priemyslu, a to posilnením verejných investícií a podnecovaním súkromných investícií do kultúrnych a kreatívnych odvetví a priemyslu, ako aj verejno-súkromných partnerstiev; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili jednoduchší prístup umelcov a všetkých kultúrnych tvorcov k financovaniu;

34. vyzýva členské štáty, aby diverzifikovali zdroje podpory pre kultúrne a kreatívne odvetvia a priemysel a zabezpečili, aby nedochádzalo k finančným škrtom ani znižovaniu existujúcich finančných prostriedkov, keďže toto odvetvie stále zápasí s dôsledkami poslednej série škrtov;

35. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby uľahčili prístup k verejným grantom a pôžičkám tým, že znížia administratívnu záťaž vo všetkých fázach procesu podávania žiadostí a správ, a zabezpečili transparentnosť; zdôrazňuje potrebu podporovať synergie medzi všetkými príslušnými systémami financovania EÚ s osobitnými sumami vyčlenenými pre kultúrny a kreatívny sektor, ako sú Horizont Európa, Kreatívna Európa, InvestEU, Digitálna Európa, fondy politiky súdržnosti a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, ktoré sa majú využiť s cieľom lepšie podporovať umelcov a kultúrnych pracovníkov a poskytovať nové, dostupné a podľa možnosti pravidelné toky financovania;

36. zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa na kultúrne a kreatívne odvetvia zameriaval primeraný podiel opatrení na oživenie hospodárstva; opakuje svoju výzvu Komisii a členským štátom, aby kultúru začlenili do národných plánov podpory obnovy a odolnosti a vyčlenili na ňu aspoň 2 % rozpočtových prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s konkrétnymi a inkluzívnymi opatreniami, ktoré budú dostupné pre všetkých, pričom sa na nikoho nezabudne; vyjadruje znepokojenie nad tým, že pre tieto odvetvia sa v predložených plánoch niektorých členských štátov podľa všetkého vyčleňuje nižšie percento osobitných finančných prostriedkov alebo v nich nie sú stanovené vôbec žiadne prostriedky; vyzýva Komisiu, aby zverejnila údaje o sumách a účeloch finančných prostriedkov vyčlenených v týchto plánoch s cieľom zabezpečiť transparentnosť a uľahčiť demokratický dohľad;

37. opakuje, že je dôležité poskytovať podporu všetkým kultúrnym odvetviam vrátane povolaní kultúrnej mediácie, ktoré zohrávajú zásadnú úlohu pri vytváraní prepojenia medzi verejnosťou a umeleckými dielami alebo dedičstvom, a tým zabezpečujú širokému publiku prístup ku kultúre a jej šíreniu;

38. zdôrazňuje, že kultúrne a kreatívne odvetvia ako prvé a v najväčšej miere zasiahla pandémia a obnovujú sa ako posledné, pričom vzhľadom na obmedzenia kapacity kultúrnych podujatí a miest sa očakáva, že obnova kultúrnych a kreatívnych odvetví bude ešte pomalšia; zdôrazňuje, že obnova kultúrnych a kreatívnych odvetví a priemyslu musí ísť ruka v ruke s prechodom na udržateľnosť odvetvia; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporili krátkodobú obnovu celého kultúrneho ekosystému a v dlhodobom horizonte posilnili odolnosť, konkurencieschopnosť a inováciu kultúrnych a kreatívnych odvetví, a posilnili tieto odvetvia poskytovaním spravodlivej a štruktúrovanej podpory všetkým aktérom, najmä najzraniteľnejším subjektom, a posilňovali príležitosti umelcov, autorov, výkonných umelcov, kultúrnych pracovníkov a pracovníkov v oblasti kultúrnej mediácie zamestnať sa tým, že budú podporovať spoluprácu medzi rôznymi disciplínami, a aby zabezpečili komplexné monitorovanie sociálno-ekonomickej situácie v kultúrnych a kreatívnych odvetviach pomocou európskeho rámca pre pracovné podmienky s cieľom čo najúčinnejšie riešiť všetky budúce vážne krízy a pomáhať im pri digitálnej a ekologickej transformácii;

39. zdôrazňuje, že opatrenia prijaté na pomoc kultúrnym a kreatívnym odvetviam pri ich obnove by sa nemali zameriavať len na oživenie hospodárstva, ale aj na zlepšenie pracovných podmienok umelcov a kultúrnych pracovníkov, na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu týchto pracovníkov, aby sa mohli aktívne zapájať do digitálneho veku a sveta, ako aj na investície do ekologickej inovačnej sily kultúrnych a kreatívnych odvetví, ktoré sú hnacou silou udržateľnosti a medzi prvými si osvojujú a umožňujú prelomové technológie potrebné na boj proti zmene klímy; zdôrazňuje výzvy, ktoré prináša digitalizácia pre kultúrne a kreatívne odvetvia, a teda aj potrebu neustáleho prehodnocovania a pretvárania obchodných modelov s cieľom vyvinúť trhovo orientované riešenia založené na veľkých dátach, cloud computingu, IKT, umelej inteligencii a silnej úlohe internetových platforiem; zdôrazňuje, že je dôležité, aby európski nositelia práv v kultúrnych a kreatívnych odvetviach mali prístup k údajom o publiku a systémom na odporúčanie obsahu a aby boli tieto údaje transparentné; zdôrazňuje preto význam zaručeného financovania digitalizácie, ochrany a online dostupnosti kultúrneho a kreatívneho obsahu a nášho európskeho kultúrneho dedičstva;

40. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zhromažďovali a vymieňali si spoľahlivé údaje o najlepších postupoch a metódach rozdeľovania pomoci kultúrnym a kreatívnym odvetviam; okrem toho vyzýva na výmenu najlepších postupov týkajúcich sa najúčinnejších spôsobov rozdelenia finančných prostriedkov na obnovu v krátkodobom a strednodobom horizonte s cieľom zabezpečiť maximálne pokrytie kultúrnych a kreatívnych odvetví, aby sa nezabudlo na žiadnych umelcov ani kultúrnych pracovníkov;

41. zdôrazňuje význam odmeňovania autorov a výkonných umelcov online a offline, najmä prostredníctvom podpory kolektívneho vyjednávania;

42. vyzýva Komisiu, aby priebežne monitorovala kultúrne a kreatívne odvetvia prostredníctvom pravidelných štúdií o situácii umelcov, ktorých účelom bude získať presné, spoľahlivé, aktualizované a sektorovo špecifické údaje na európskej úrovni, s cieľom navrhnúť spoľahlivú tvorbu politík, ako aj lepšie mapovať kultúrne a kreatívne odvetvia a lepšie sa pripraviť na budúce krízy;

Streda 20. októbra 2021

43. víta skutočnosť, že počas krízy sa mnoho kultúrnych ekosystémov pracovníkov a organizácií prispôsobilo novým digitálnym distribučným formátom tak, že zaviedli inovatívne spôsoby, ako osloviť publikum; poukazuje však na to, že digitálna angažovanosť by nemala nahrádzať kultúrne zážitky založené na osobnom kontakte;

44. nabáda na podporu využívania nových technológií, ako je umelá inteligencia, aby umelci mohli preskúmať nové spôsoby vytvorenia a šírenia svojej práce a viac využívať príležitosti, ktoré im ponúka digitálne prostredie;

45. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.